

Mottagare  
Regionstyrelsen

## Färdplan för elflyg

### Förslag till beslut

- Informationen tas emot.

---

### Sammanfattning

Under 2024 har Science Park Gotland bedrivit en förstudie om elflyg. Region Gotland har deltagit i arbetet på tjänstepersonsnivå och förstudien finansierades delvis av Region Gotland. Detta ärende syftar till att informera om projektets slutleverans.

Syftet med förstudien var att fortsätta bidra till att skapa goda förutsättningar på Gotland för elflyg, positionera Gotland som en självklar första elflygsdestination och identifiera nya sätt att driva utvecklingen framåt.

Förstudien innehöll två konkreta leveranser: ett kongresskoncept för en konferens om hållbart flyg på Gotland och en färdplan som definierar steg och aktiviteter för att nå målet om en elflygslinje på Gotland. Kongresskonceptet blev inte bara ett koncept, utan en konferens genomfördes i Visby 12-13 november, under namnet Flight Plan '24.

Färdplanen består av 15 steg för att nå målet om en elflygslinje på Gotland, där somliga redan är påbörjade och delvis genomförda. Stegen omfattar bland annat att arbeta vidare med de avsiktsförklaringar som Region Gotland tecknat med elflygstillverkare, hitta en bra struktur för Gotlands nätverk för elflyg och att identifiera och utveckla affärsmodeller kopplade till elflyget.

I förstudien ingick också att lägga grunden för ett fortsatt arbete. Science Park Gotland beviljades i november 2024 ett projekt från Trafikverket för perioden december 2024 till september 2026: *Elflyget som motor för stärkt regional tillväxt, tillgänglighet och hållbarhet*. Inom ramen för detta kommer arbetet tas vidare avseende några av stegen i färdplanen. Region Gotland kommer att delta med arbetstid i projektet

### Ärendebeskrivning

Under 2024 har Science Park Gotland bedrivit en förstudie om elflyg. Region Gotland har deltagit i arbetet på tjänstepersonsnivå och förstudien finansierades delvis av Region Gotland. Vid regionala utvecklingsutskottets möte 240304 beslutades att finansiera förstudien med 200 000 kronor ur 2024 års näringslivsanslag och 370 750 kronor från anslag 1:1 regionala

utvecklingsåtgärder (§ 14).

Syftet med förstudien var att fortsätta bidra till att skapa goda förutsättningar på Gotland för elflyg, positionera Gotland som en självklar första elflygsdestination och identifiera nya sätt att driva utvecklingen framåt. På längre sikt kan förstudien bidra till att uppnå målet i genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20 (RF § 103), att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland.

Förstudien innehöll två konkreta leveranser: ett kongresskoncept för en konferens om hållbart flyg på Gotland och en färdplan som definierar steg och aktiviteter för att nå målet om en elflygslinje på Gotland. Kongresskonceptet blev inte bara ett koncept, utan en konferens genomfördes i Visby 12-13 november, under namnet Flight Plan '24. Den externa utvärderingen av konferensen visade på ett mycket gott betyg.

I förstudien ingick också att lägga grunden för ett fortsatt arbete. Science Park Gotland beviljades i november 2024 ett projekt från Trafikverket för perioden december 2024 till september 2026. Projektet, *Elflyget som motor för stärkt regional tillväxt, tillgänglighet och hållbarhet*, syftar till att använda elflyg som en katalysator för att stärka regional tillväxt, tillgänglighet och hållbarhet. Genom att utveckla affärsmodeller och etablera offentlig-privata samarbeten (OPS/PPP) ska projektet stödja elektrifieringen av flygtrafik, med särskilt fokus på mindre orter med begränsad transportinfrastruktur.

#### Färdplan – Elflyg till Gotland

Färdplanens steg presenterades på ett seminarium under Almedalsveckan. I rapportformat färdigställdes färdplanen under senhösten 2024. Rapporten biläggs detta ärende. Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om elflyg och dess möjligheter, men framför allt riktar den sig till de som vill vara med och driva på elflygets utveckling i Norden i allmänhet och på Gotland i synnerhet.

Färdplanen består av 15 steg för att nå målet om en elflygslinje på Gotland:

##### 1. Kraftsamling

För att förverkliga målet om elflyg till Gotland krävs ett starkt nätverk av aktörer. Steg ett handlar om att samla möjliggörare under en gemensam vision att ha minst en kommersiell elflygsaktör som flyger till och från Gotland 2028. Region Gotland och Svenska Spel tog initiativet till nätverket "Elflyg Gotland" 2022. Syftet var att hitta ett sätt att sätta ljus på och hålla liv i elflygsfrågan. En fråga att arbeta vidare med är hur samarbetet kan stärkas ytterligare.

##### 2. Säkra tillgång på elflyg

För att säkerställa tillgången på elflyg i Norden krävs att det är tydligt vad Gotland vill och att det framgår tillsammans med och för flygplanstillverkare. Steg två handlar om att inneha avsiktsförklaringar med de elflygsföretag som

kan hjälpa Gotland nå målet i genomförandeprogrammet. I ett första steg har Region Gotland skrivit avtal med Heart Aerospace och Elfly Group. En fråga att arbeta vidare med är hur dessa avsikter kan kopplas till konkreta åtgärder.

### 3. Nätverket växer

För att nå målen behöver nätverket växa och inkludera fler möjliggörare som vill vara med. Steg tre handlar om att skapa stadgar, identifiera juridiska former och utveckla en struktur som möjliggör effektivt samarbete, att formalisera nätverket för elflyg till Gotland.

### 4. Anpassning av färdplanen.

I steg fyra, som är återkommande och driver arbetet framåt, analyseras färdplanen för att anpassa den efter nya insikter och förutsättningar: stämmer analysen fortfarande eller har något nytt framkommit?

### 5. Infrastruktur

För att möjliggöra elflyg behöver rätt infrastruktur utvecklas – både på marken och i luften. I steg fem undersöks vad som krävs för att Visby flygplats ska bli en attraktiv destination för det kommersiella elflyget. Detta inkluderar både infrastruktur, energi och flygplatsutveckling.

### 6. Partnerskap och affärsmodeller

För att elflyget ska bli framgångsrikt behöver nya affärsmodeller utvecklas och partnerskap mellan privata och offentliga aktörer bildas. Steg sex innebär att titta närmare på det.

### 7. Framtidens marknad

Steg sju handlar om att bygga efterfrågan och skapa intresse och engagemang. En del i detta är att öka acceptansen för elflyg och skapa resepolitics som gynnar hållbart resande. En annan del är att engagera företag och organisationer att se elflyget som en del av sina framtida transportlösningar.

### 8. Elflyg som katalysator

Elflyget kan bidra till att generera nya affärsmöjligheter, stärka lokala företag och öka tillgängligheten. Steg åtta innebär att kartlägga hur elflyget kan användas som en motor för innovation och regional tillväxt.

### 9. Vägen till realisering

För att säkra att det finns elflyg i Norden och som kan flyga till och från Gotland krävs investeringar i form av handpenning för de första flygplanen. I steg nio tas identifieras lösningar för hur och vem som kan bidra till handpenning för att säkra ett gotländskt kommersiellt elflyg.

### 10. Testflygningar

Testflygningar är en avgörande del av utvecklingen mot kommersiellt

elflyg. Steg tio innebär att arbeta aktivt med att säkerställa att Gotland har det som behövs för de elflygstillverkare som vill testflyga sina plan.

#### 11. Infrastruktur 2.0

När testflygningarna är klara bör förberedelserna starta för kommersiell drift. Steg elva innebär att undersöka hur infrastrukturen kan uppdateras utifrån testresultaten i steg tio.

#### 12. Biljetter till salu

Steg tolv innebär att titta på och ta fram lösningar för hur biljetterna kommer att säljas. Det skulle exempelvis kunna handla om biljetter via ett kommersiellt flygbolag, eller ett biljettsystem som är integrerat med Gotlands kollektivtrafik. Frågor att undersöka närmare handlar exempelvis om hur biljettsystemet bäst utformas för att passa Gotlands behov.

#### 13. Kommersiell lansering

Detta steg markerar kulmen på färdplanen – de första kommersiella elflygningarna börjar. Genom att ha byggt upp rätt infrastruktur, partnerskap och sett till att det finns en resklar målgrupp säkerställs att Gotland blir en av de första regionerna i världen att dra nytta av elflygets möjligheter.

#### 14. Tidsoptimering

När kommersiella elflygningar är igång behövs en tidtabell som optimerar tillgänglighet och möter resenärers behov. I steg fjorton undersöks bland annat hur tidtabeller kan skapas som möter både lokala och nationella behov.

#### 15. Resultatspridning

Gotlandsmodellen kan bli en inspirationskälla för andra regioner som vill satsa på hållbara luftburna transporter. I detta sista steg samlas lärdomar, både framgångar och utmaningar, för att skapa en modell som kan delas med andra. Genom att sprida kunskap och samarbeta med andra regioner i Sverige och Norden kan Gotland bidra till att påskynda omställningen till hållbart resande och bli en förebild inom elflyg.

#### Fortsatt arbete

Region Gotland kommer att delta med arbetstid i projektet *Elflyget som motor för stärkt regional tillväxt, tillgänglighet och hållbarhet*, där arbetet kommer tas vidare avseende steg 4, 5, 6, 8 och 15 i färdplanen. Andra steg i färdplanen som regionstyrelseförvaltningen bedömer är särskilt aktuella för Region Gotland att arbeta vidare med under året är steg två, avseende hur vi kan arbeta vidare inom ramen för befintliga avsiktsförklaringar, samt steg tre – hur vi kan formalisera Gotlands nätverk för elflyg för att få en mer ändamålsenlig struktur.

#### **Bedömning**

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras om resultatet av den förstudie om elflyg som bedrivits vid Science Park Gotland 2024, samt om hur arbetet med elflygsfrågan nu tas vidare.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det fortsatta arbetet med resultaten från förstudien bidrar till arbetet för att uppnå målet i genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20 (RF § 103), att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland.

### **Beslutsunderlag**

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2024-12-10  
Färdplan elflyg till Gotland – resultat av förstudie elflyg 2024. Science Park Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark  
Regiondirektör

**Stefan Persson**  
**Regional utvecklingsdirektör**